

Dohnal, Josef

Profesor PhDr. Miroslav Mikulášek, DrSc., pětádesátiletý

Opera Slavica. 1995, vol. 5, iss. 1, pp. 56-57

ISSN 1211-7676 (print); ISSN 2336-4459 (online)

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/116345>

Access Date: 16. 02. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

Profesor PhDr. Miroslav Mikulášek, DrSc., pětasedesátiletý

Je sice všeobecně známou skutečností, že čas tak nějak běží, aniž by se na nás, pozemské lidské tvorečky, ohlížel, má-li ovšem vůbec nějakou podobnou schopnost. A tak se stává, že některý z nás čas od času slaví narozeniny, které se díky tomu, že jsme se kdysi přiklonili k desítkové soustavě, považují za kulaté. Stalo se jaksi samozřejmostí, že se u takové příležitosti poněkud slaví, poněkud vzpomíná, patří pak k takové oslavě i leccos dalšího, např. prosba o recept na dlouhověkost, vitalitu, životní optimismus a tak podobně. Zajímavé pak je, že ony kulaté narozeniny zvané též jubilea povětšinou sledujeme u jiných, nás jako by přepadaly nečekaně, kvapně a jaksi i nevhod. Letos se spikly proti prof. Mikulášskovi - a protože i jeho zastihly jaksi nečekaně, jistě mi promine, že se o něm při té příležitosti zmíním, byť poněkud jinak, než bývá v kraji zvykem.

Příznám se totiž, že ony věcné a zvětčňující články o jubilantech mi právě s profesorem Mikulášskem nějak nejdou dohromady. Tíhnou k zastavování času, k bilancování minulosti, k jakýmsi receptům - a mám ten dojem, že právě to jsou momenty, které se mi k tomuto jubilantovi moc nehodí - zastavit tohoto věčně spěchajícího vedoucího Ústavu východoslovanských literatur a literární komparistiky Filozofické fakulty Masarykovy univerzity v Brně se skutečně podaří jen zřídka. Věcně někam spěchá. A když už ho zastavíte fyzicky, utíká duševně.

A zachyt'te pak to všechno v kratičkém písemném příspěvku. Jistě by se dalo psát o tom, jak v letech 1949 až 1953 studoval, jak pak začal na filozofické fakultě brněnské univerzity asistentovat, jak v Rusku sepsal a obhájil kandidátskou práci, jak ji vydal knižně a jak se dobral svých dalších vědeckých i pedagogických titulů, dalo by se psát o jeho knižních publikacích, skriptech, o téměř dvou stovkách vědeckých statí, o jeho vystoupeních na odborných konferencích a sympóziích, o jeho přednáškové činnosti, studijních či přednáškových pobytech, o jeho činnosti spojené s organizováním geologicky orientovaných konferencí, našlo by se pak jistě ještě mnohem více podnětů, které by se daly rozvést. Co však jistě upoutá pozornost více a co navíc zachytí lidskou dimenzi této práce, která je podle mého názoru důležitější než vše ostatní, protože v oboru, který si on sám zvolil platí, možná více než v kterémkoliv jiném, že není na světě člověk ten, jenž by se zavděčil lidem všem, to je právě ona neúnavnost v hledání nového, nemožnost zůstat na místě. A možná právě proto je záběr témat, která prof. Mikuláška přitahovala a přitahují, velice široký - sahá od ruské moderní poezie k ruskému dramatu a próze, ale nezůstává jen u nich a přesahuje k otázkám historickým, metodologickým, filozofickým

i sociologickým, hledá nejen ve sféře literatury ruské, která je mu nejbližší, ale i v české literatuře a později i v celé světové literatuře něco, co je podstatné, důsažné, hlavně ale lidské. Jen on sám asi ví, kolikrát se mu něco nepodařilo, kolikrát sám své myšlenky přehodnocoval, díval se na ně z nového zorného úhlu, kolikrát zjistil, že něco bylo jinak. Dodnes to ale nevzdal. Odtud pak asi také jeho verva, s níž vystupuje v diskusích, odtud košatá větná stavba jeho prací, odtud snaha přesvědčit druhé, že má pravdu, nevěřícnost, že někdo může nechápat. Odtud také asi zájem o román-mýtus v posledních letech, o nadhled, o hledání nadčasového. Těžko v takovém případě být "objektivní" - a právě subjektivní pohled pak může vést i k nesouhlasu či k polemice. Jak lidské někdy bývají příčiny, které k nim vedou. Ale i to patří k životu.

Patří k němu i plány - a těch je jubilat pln. Nevím, kolik procent jeho plánů se mu kdy podařilo uskutečnit, vím však jistě, že těch nových, pro které hoří, je hodně. Většinou velkých. Důkaz to toho, že jubilea nemusí být jen pohledem zpět, ale i výhledem dopředu. Máloco je v tomto proměnlivém světě jisté. Za téměř jisté pak považuji, že jen letos těch plánů bude dobrá desítka. To těch velkých, malé raději ani nebudu počítat.

Josef Dohnal